

PEADIREKTOR

OTSUS

01.12.2006.a nr 53-KO

Koondumisele nr 24/2006 OÜ VP Market ja OÜ Soldino Kaubandus osa loa andmine

Koondumine

25.10.2006.a esitas OÜ VP Market esindaja Konkurentsiametile koondumise teate, mille kohaselt sõlmisid OÜ VP Market ja OÜ Soldino Kaubandus ostu-müügilepingu (edaspidi Leping) OÜ Soldino Kaubandus osa omandamiseks.

Vastavalt konkurentsiseaduse (edaspidi KonkS) § 19 lõikele 3 on ettevõtja osa ettevõtja vara või ettevõtja organisatsiooniliselt iseseisev osa, sealhulgas ettevõtte või käitis, mis on äritegevuse aluseks ja millele on selgelt omistatav käive kaubaturul.

OÜ VP Market ostab OÜ-lt Soldino Kaubandus viimasele kuuluva kinnisvara koos sellel paikneva kauplusehoonega. Seoses sellega lõpetab OÜ Soldino Kaubandus kõne all olevas kaupluses kaubandustegevuse ja ettevõtja likvideeritakse. Pärast ärikontseptsioonile vastavat muudatust jätkab samal pinnal ja samas valdkonnas OÜ VP Market.

OÜ VP Market ostes eelnevalt samal kaubaturul tegutsenud kaupluse, st konkurendi kaupluse, muudab nimetatud tehinguga kaubaturu olukorda vastavas geograafilises piirkonnas selliselt, et tema positsioon kaubaturul tugevneb ning toob kaasa kestva mõju ettevõtjate omandile ja seeläbi kaubaturu struktuurile. Seega on Konkurentsiamet jõudnud järeldusele, et antud tehingu puhul tuleb kinnisvara ostu koos sinna juurde kuuluva väärtuse omandamisega käsitleda ettevõtja osa omandamisena KonkS § 19 lõike 3 tähenduses.

Lähtudes eeltoodust omandab OÜ VP Market nimetatud tehingu tulemusena valitseva mõju OÜ Soldino Kaubandus osa üle KonkS § 2 lg 4 tähenduses, ning antud juhul on tegemist koondumisega KonkS § 19 lg 1 p 2 sätestatud viisil.

Konkurentsiamet avaldas 26.11.2006.a ülalnimetatud koondumise teate saamise kohta teate väljaandes "Ametlikud Teadaanded". Asjast huvitatud isikud nimetatud koondumise kohta arvamusi ja vastuväiteid ei esitanud.

Konkurentsiamet edastas 10.11.2006.a OÜ VP Market esindajale teate nr 2.1-01/726, millega peatas KonkS § 27 lõike 10 kohaselt menetlemise tähtaja kulgemise alates 11.11.2006.a seoses vajadusega kõrvaldada puudused koondumise teates. OÜ-lt VP Market laekus 22.11.2006 Konkurentsiametile vastus, milles kõrvaldati koondumise teates esinenud puudused. Seoses sellega hakkas haldusmenetluse seaduse § 33 lõikest 2 tulenevalt menetlustähtaeg uuesti kulgema alates 23.11.2006.a.

Koondumise osalised

KonKS § 20 punkti 2 järgi on koondumise osaliseks füüsiline isik või ettevõtja, kes omandab valitseva mõju ühe ettevõtja osa üle.

KonKS § 20 punkti 4 järgi on koondumise osaliseks ettevõtja, kelle osa üle valitsev mõju omandatakse.

Seega on koondumise osalisteks OÜ VP Market (edaspidi VPM) ja OÜ Soldino Kaubandus (edaspidi SK).

VPM on Eestis registreeritud äriühing, kelle ematettevõtjaks on Leedus registreeritud UAB VP Market, kes omakorda kuulub UAB-le Vilniaus Prekyba kontserni. Nimetatud kontsern opereerib kaubamärkide MAXIMA, MAXIMA X, XX, XXX, Albinuta ja T-MARKET all Eestis, Lätis, Leedus, Rumeenias ja Bulgaarias. VPM tegeleb peamiselt toidu- ja esmatarbekaupade jae- ja hulgimüügiga discounter tüüpi kauplustes.

SK on Eestis registreeritud äriühing, kes tegeleb peamiselt toidukaupade, jookide, tubakatoodete ja alkoholi jaemüügiga spetsialiseerimata kauplustes. Tehingu järgselt lõpetab SK oma äritegevuse ja ettevõtja likvideeritakse.

Õiguslik hinnang

Koondumise kontrolli kohaldamine

KonKS § 21 lg 1 kohaselt kontrollitakse koondumist, kui koondumise osaliste eelnenud majandusaasta käibed Eestis kokku ületavad 100 miljonit krooni ja vähemalt kahe koondumise osalise käibed Eestis ületavad kummalgi 30 miljonit krooni.

VPM 2005.a majandusaasta käive oli [...] krooni. SK 2005.a majandusaasta käive oli [...] krooni.

KonKS § 24 lg 7 kohaselt, kui eelneva kahe aasta jooksul on üks ja sama ettevõtja omandanud valitseva mõju ettevõtjate või ettevõtja osade üle, kes tegutsevad Eestis ühes ja samas majandusharus, peab selle ettevõtja käive, kelle üle omandatakse valitsev mõju, sisaldama ka nende ettevõtjate käivet, kelle üle on valitsev mõju omandatud koondumisele eelneva kahe aasta jooksul.

VPM on omandanud alates [...] samas majandusharus tegutsevate ettevõtjate [...] osad. Seega tuleks SK, kelle osa üle valitsev mõju omandatakse, käibele liita eelnevalt mainitud ettevõtjate käibed.

Arvestades eeltoodut kuulub nimetatud koondumine KonKS § 21 lg 1 kohaselt kontrollimisele.

Kaubaturud

KonKS § 3 lg 1 kohaselt on kaubaturg hinna, kvaliteedi, tehniliste omaduste, realiseerimis- ja kasutustingimuste ning tarbimis- ja muude omaduste poolest ostja seisukohalt omavahel vahetatavate või asendatavate (edaspidi asendatavate) kaupade käibimise ala, mis hõlmab muu hulgas kogu Eesti territooriumi või selle osa.

Koondumise osalised on tegelevad toidu- ja esmatarbekaupade jaemüügi kaubaturul. Seega on käesoleva koondumise puhul kaubaturul käibivateks kaupadeks toidu- ja esmatarbekaupad. Nimetatud kaupadeks on toiduained, alkohoolsed joogid,

tubakatooted, majapidamis- ja puhastusvahendid, köögitarbed, hügieenitooted, kosmeetikakaubad jm kaubad, mille ühiseks tunnusjooneks on eesmärk rahuldada ostjate igapäevaseid tarbimis- ja majapidamisvajadusi.

Euroopa Komisjon on oma varasemates otsustes lähtunud kaubaturu määratlusest, mis hõlmab toidu- ja esmatarbekaupade jaemüüki hüper-, super- ja discounter tüüpi kauplustes, jättes välja müügi spetsiaalkauplustes, avatud turgudel, kioskites ja bensiinjaamades. Sealjuures on jäetud lahtiseks discounter tüüpi kaupluste kuuluvus nimetatud kaubagruppi (COMP/M.1684-Carrefour/Promodes; COMP/M.1221-Rewe/Meinl). Käesoleva koondumise puhul on erinevalt eeltoodust tegemist toidu- ja esmatarbekaupade jaemüügiga spetsialiseerimata kauplustes.

Toidu- ja esmatarbekaupade jaemüügi kaubaturu geograafilise ulatuse piiritlemisel on Euroopa Komisjon oma varasemates otsustes kasutanud parameetrina tegevus- ja haardepiirkonda, mis hõlmab kaupluse ümber olevat territooriumi, millel asuvatel tarbijatel on sõiduvahendi abil võimalik jõuda kaupluseni 10 kuni 30 minutiga (IV/M.3464-Kesko/ICA/JV, COMP/M.1221-Rewe/Meinl ja Comp/M.1684-Carrefour/Promodes). Konkurentsiamet on oma 30.07.2002.a otsuses nr 48-KO Hansafood AS/AS Hüpermarket osa koondumise puhul jõudnud samale järeldusele ja piirdunud kaubaturu geograafilise ulatuse piiritlemisel Tallinna linna ja selle lähiümbrusega.

Käesoleva koondumise tulemusel hakkab VPM opereerima kolmes, koondumise eelselt on juba ettevõtjal Narvas kaks kauplust, Narva linnas asuvas kauplusehoones, st valitseva mõju struktuuri muutus toimub ainult Narva linnas, mistõttu on kaubaturu geograafiliseks ulatuseks Narva linn ja selle lähiümbrus.

Hinnang koondumisele

KonkS § 22 lg 3 kohaselt keelab Konkurentsiameti peadirektor või tema asetäitja koondumise, kui see oluliselt kahjustab konkurentsi kaubaturul, eelkõige turgu valitseva seisundi tekkimise või tugevnemise kaudu.

KonkS § 13 lg 1 järgi omab turgu valitsevat seisundit ettevõtja või mitu samal kaubaturul tegutsevat ettevõtjat, kelle positsioon võimaldab tal/neil sellel kaubaturul tegutseda arvestataval määral sõltumatult konkurentidest, varustajatest ja ostjatest. Turgu valitseva seisundi omamist eeldatakse, kui ettevõtjale või mitmele samal kaubaturul tegutsevale ettevõtjale kuulub kaubaturul vähemalt 40 protsenti käibest.

Koondumise osaliste tegevused kattuvad toidu- ja esmatarbekaupade jaemüügi kaubaturul spetsialiseerimata kauplustes.

Eesti Infokeskuse andmetel tegeleb nimetatud kaubaturul Narva linnas ja selle lähiümbruses mitmeid ettevõtjaid, kellest olulisemad konkurendid on Rimi Eesti Food AS, ETK ja OÜ PAK.

Koondumise osalise hinnangul, mis on kinnitatud Statistikaameti poolt, on käesoleva kaubaturu 2005.aasta mahuks Eestis ligikaudu 19 miljardit Eesti krooni. Võttes arvesse, et Narva linnas ja selle lähiümbruses elab 5% kogu Eesti elanikkonnast, kujuneb toidu- ja esmatarbekaupade jaemüügi mahuks Narvas ja selle ümbruses

948 241 800 krooni. VPM 2005.a müügitulu Narvas oli [...] krooni, mistõttu kujunes ettevõtja turuosaks ligikaudu [...]%. SK vastavaks turuosaks kujuneb tema [...] kroonise käibe juures [...]%. Ettevõtja hinnangul suureneb koondumise tulemusel tema turuosa järgneva aasta jooksul nimetatud kaubaturul ligikaudu [...]%. Lähtudes eeltoodud andmetest toidu- ja esmatarbekaupade jaemüügi kaubaturu kogumahu ning elanikkonna kohta Narvas ja selle lähiümbruses, kujunevad kolme põhilise konkurendi turuosad kõne all oleval kaubaturul järgnevalt: Rimi Eesti Food AS [...]%, ETK [...]%, OÜ PAK [...]%. Seega toimib toidu- ja esmatarbekaupade jaemüügi kaubaturul Narvas arvestatav konkurents ja VPM ei saavuta käesoleva koondumise tulemusel turgu valitsevat seisundit, mis võimaldaks ettevõtjal tegutseda sõltumatult konkurentidest, varustajatest ja ostjatest.

Eeltoodust tulenevalt ei muutu koondumise tulemusel oluliselt konkurentsiolukord ega kaubaturu struktuur, seega ei tekita ega tugevda koondumine nimetatud kaubaturul turgu valitsevat seisundit. Käesoleva koondumise puhul ei esine KonkS § 22 lg 3 nimetatud asjaolusid, mis tingiksid koondumise keelamise.

Lähtudes eeltoodust ja juhindudes KonkS § 27 lg 1 p 1

Otsustan:

Anda luba OÜ VP Market ja OÜ Soldino Kaubandus osa koondumisele.

Otsuse peale võib esitada vaide Konkurentsiameti peadirektorile haldusmenetluse seaduses sätestatud korras või kaebuse Tallinna Halduskohtule halduskohtumenetluse seadustikus sätestatud korras 30 päeva jooksul, arvates käesoleva otsuse teatavakstegemisest.

Peeter Tammistu